

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

17 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul-șef interimar al Procuraturii de circumscripție Cahul, Mihail Tomiță, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 21 ianuarie 2021 și deciziei Colegiului Judiciar al Curții de Apel Cahul din 25 martie 2021, în cauza penală în privința lui,

Caraim Fiodor xxxxxxxxxxxxxxxx

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 14.01.2021 – 21.01.2021;

Instanța de apel: 11.02.2021 – 25.03.2021;

Instanța de recurs: 02.06.2021 – 17.01.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul (sediul Central) din 21 ianuarie 2021, pronunțată în urma examinării cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Caraim Fiodor a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal cu stabilirea pedepsei sub formă de 5 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, prin aplicarea art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea aplicată inculpatului a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 4 ani, cu obligarea ultimului ca în termenul de probă stabilit să participe la un program special de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

S-a încasat cu titlu de cheltuieli de judecată în folosul statului de la Caraim Fiodor suma de 320 (trei sute douăzeci) lei pentru efectuarea expertizei medico-legale.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Caraim Fiodor, la data de 17 decembrie 2020, aproximativ la ora 15.30 min. aflându-se în curtea domiciliului său amplasat în s. xxxx r-l Cahul, având intenția vătămării integrității corporale și a sănătății, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, fiind în stare de ebrietate alcoolică, ca urmare

a unui conflict izbucnit între acesta și Gurița Constantin, a luat un cuțit de bucătărie de pe masă și i-a aplicat o lovitură cu cuțitul în regiunea stângă a cutiei toracice, cauzându-i părții vătămate potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202011D0458 din 30 decembrie 2020, o plagă înțepată a toracelui pe stânga, penetrantă în cavitatea pleurală soldată cu pneumotorax, formată la acțiunea traumatică cu un obiect înțepător-tăietor, prezintă pericol pentru viață și se califică ca vătămare corporală gravă.

Prin acțiunile sale, inculpatul Caraim Fiodor a comis infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal, conform indicilor: vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viață.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura raionului Cahul, Dumitru Barbuța, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, în latura penală, rejudecarea cauzei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Caraim Fiodor să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, și în baza acestui articol în coroborare cu prevederile articolului 364¹ Cod de procedură penală, să-i fie aplicată o pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, în rest, sentința să fie menținută fără modificări.

3.1 În motivarea apelului, procurorul în partea pedepsei penale aplicate, a invocat că la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei aplicate inculpatului, de către instanța de fond au fost admise erori, iar pedeapsa aplicată și modul de executare a acesteia, nu va fi aptă să atingă scopul preventiv și educativ al pedepsei, motiv pentru care nu este proporțională cu împrejurările și gravitatea infracțiunii comise de către inculpatul Caraim Fiodor.

Consideră că suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului Caraim Fiodor, cu aplicarea termenului de probă de patru ani, nu se întemeiază pe asigurarea principiului aplicării unei pedepse echitabile.

Astfel că prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului Caraim Fiodor cu aplicarea art. 90 Cod penal, nu a ținut cont de faptul că ultimul a comis o infracțiune gravă, fiind în stare de ebrietate alcoolică, ceea ce constituie o circumstanță agravantă potrivit art. 77 Cod penal, că acțiunile intenționate ale inculpatului au fost îndreptate împotriva relațiilor sociale cu privire la sănătatea persoanei, iar ca urmare a acțiunilor sale părții vătămate i-a fost provocată o vătămare corporală gravă.

Faptul că inculpatul Caraim Fiodor și-a recunoscut vinovăția și a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale, că la locul de trai se caracterizează pozitiv, nu constituie motive de bază pentru aplicarea în privința acestuia a prevederilor art. 90 Cod penal.

Consideră că pentru fapta comisă inculpatului i-a fost aplicată o pedeapsă prea blândă care nu va fi aptă să conducă la realizarea scopurilor sancțiunii, nu va contribui la reeducarea inculpatului, la formarea unei atitudini corespunzătoare a acestuia față de ordinea de drept și principiile morale.

4. Prin decizia Colegiului Judiciar al Curții de Apel Cahul din 25 martie 2021 a fost respins ca nefondat apelul declarat de procurorul în Procuratura raionului Cahul, Dumitru Barbuță, fiind menținută sentința Judecătorei Cahul (sediul Central) din 21 ianuarie 2021.

4.1 Pentru a se pronunța astfel instanța de apel a reținut că la judecarea cauzei instanța de fond a respectat prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală și corect a examinat și acceptat cererea inculpatului Caraim Fiodor privind judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

S-a constatat că prima instanță, corect a stabilit situația de fapt și de drept și întemeiat l-a recunoscut pe Caraim Fiodor culpabil de comiterea faptei imputate, infracțiune prevăzută de art. 151 alin.(1) Cod penal conform indicilor „vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viață”, și verificate în mod corespunzător, cercetate în prima instanță și instanța de apel.

Instanța de apel a conchis că la stabilirea pedepsei, de către prima instanță, s-a ținut cont de faptul că, inculpatul a comis o infracțiune intenționată de categoria infracțiunilor grave și reieșind din circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului, care se caracterizează pozitiv, are la întreținere 2 copii minori, are familie, lucrează, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, comiterea faptei în stare de ebrietate, regretă de cele comise, a recunoscut vinovăția, iar partea vătămată nu are pretenții față de inculpat.

S-a considerat că aplicarea pedepsei cu închisoare cu executarea reală, în speță nu este echitabilă, or, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. În asemenea circumstanțe instanța de apel a concluzionat despre justa aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare fiind suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 4 ani.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procurorul-șef interimar al Procuraturii de circumscripție Cahul, Mihail Tomiță, prin care invocând incidența pct. 6, 10 a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței instanței de fond și deciziei instanței de apel, în latura penală, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroare judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

5.1 În susținerea recursului procurorul a invocat următoarele argumente:

- consideră pedeapsa aplicată - pripită și nejustificată stabilită contrar criteriilor generale de individualizare a pedepsei și de scopul pedepsei penale, prevăzute de art. 7, 61, 75 Cod penal;

- mai indică că la aplicarea pedepsei instanțele nu au ținut cont de circumstanțele cauzei penale și anume că inculpatul *Caraim Fiodor a comis infracțiunea fiind în stare de ebrietate alcoolică, cu folosirea unui obiect în calitate de armă - un cuțit de bucătărie, cauzându-i părții vătămate o vătămare corporală gravă, iar infracțiunea comisă face parte din categoria celor grave;*

- instanțele de judecată trebuie să studieze multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele și datele prezentate care caracterizează atât negativ, cât și pozitiv persoana inculpatului și care au o importantă esențială pentru stabilirea categoriei și mărimii pedepsei. Principalele elemente care urmează a fi luate în seamă de către instanțele judecătorești pentru a-și exprima convingerea în legătură cu personalitatea infractorului la individualizarea pedepsei se referă la: datele despre starea psihică-fizică a infractorului; caracteristica socială a infractorului până la săvârșirea infracțiunii; caracteristica infractorului după săvârșirea infracțiunii și atitudinea acestuia față de fapta săvârșită (recunoașterea vinovăției și căința sinceră, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, repararea prejudiciului material etc.)

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea parțială a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri nemotivate, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Procurorul invocă în recursul declarat temeiurile de drept prevăzute de pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile

de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Astfel, din sumarul recursului declarat rezultă, că autorul nu este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și critică decizia instanței de apel prin care au fost aplicate prevederile art. 90 Cod penal, astfel considerând-o neîntemeiată, sub aspectul individualizării pedepsei.

Sub acest aspect, instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Conform art. 7, 61 alin. (2), 75 alin. (1) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Conform alin. (1) art. 90 Cod penal dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă.

Potrivit art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, instanța de judecată este obligată să motiveze în partea descriptivă a sentinței aplicarea unei condamnări cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

În corespundere cu art. 395 alin. (3) Cod de procedură penală, în toate cazurile, pedeapsa trebuie să fie precizată astfel încât la executarea sentinței să nu apară nici un fel de îndoieli cu privire la categoria și mărimea pedepsei stabilite de instanța de judecată.

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond la individualizarea pedepsei și aplicarea art. 90 alin. (1) Cod penal inculpatului, nu a motivat suficient oportunitatea aplicării față de acesta a suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii, în raport cu prescripțiile legale, adică nu a constatat și

stabilit, nu doar în raport cu persoana vinovată, dar și circumstanțele concrete ale cauzei, care ar justifica concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită.

La judecarea cauzei, instanța de judecată trebuie să studieze multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele și datele prezentate care caracterizează atât negativ, cât și pozitiv persoana inculpatului și care au o importantă esențială pentru stabilirea categoriei și mărimii pedepsei. Principalele elemente care urmează a fi luate în seamă de către instanțele judecătorești pentru a-și exprima convingerea în legătură cu personalitatea infractorului la individualizarea pedepsei se referă la: datele despre starea psihică-fizică a infractorului; caracteristica socială a infractorului până la săvârșirea infracțiunii; caracteristica infractorului după săvârșirea infracțiunii și atitudinea acestuia față de fapta săvârșită (recunoașterea vinovăției și căința sinceră, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, repararea prejudiciului material etc.)

Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se corecta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând expres acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei, lucru neefectuat de către instanța de fond. Din examinarea condițiilor în care instanța poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei în privința inculpatului, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facilitate din care instanța de judecată este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

Prin urmare, pedeapsa respectivă nu a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a acestuia precum și prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Potrivit art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt dacă pedeapsa a fost

individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal, ori civil au fost corect aplicate.

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (pct. 4, 4.1 din decizie), nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept nominalizate supra, și nu a constatat circumstanțe care ar justifica suspendarea condiționată a executării pedepsei inculpatului.

Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel a ignorat criteriile de individualizare a pedepsei, deoarece nu a studiat multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele și datele prezentate.

Din lucrările dosarului se reține că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că inculpatul Caraim Fiodor a comis o infracțiune, care conform art. 16 Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave, îndreptate împotriva relațiilor sociale cu privire la sănătatea persoanei, iar de către instanța de fond a fost identificată în calitate de circumstanță agravantă, conform art. 77 alin. (1) lit. j) Cod penal - săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate alcoolică.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată, că hotărârea instanței de apel prezintă deficiențe în partea individualizării pedepsei penale, or deși lipsa pretențiilor din partea părții vătămate reprezintă o chestiune de care urmează a se ține cont la individualizarea pedepsei, acesta nu reprezintă un criteriu de aplicare a instituției suspendării condiționate a pedepsei penale.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, că inculpatului s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, și că recursul ordinar este întemeiat.

În consecință, Colegiul penal lărgit opinează că argumentele punctate în cererea de recurs privind greșita individualizare a pedepsei sunt incidente cauzei deferite judecării, instanța de apel nu și-a motivat just soluția adoptată.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării deciziei, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor

esențiale indicate în cererea de apel declarată și chestiunile esențiale supuse atenției sale de partea acuzării, și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate în prezenta decizie, să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală și jurisprudența CtEDO.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul-șef interimar al Procuraturii de circumscripție Cahul, Mihail Tomiță, casează total decizia Colegiului Judiciar al Curții de Apel Cahul din 25 martie 2021, în cauza penală în privința lui *Caraim Fiodor xxxxxxxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată este pronunțată la **24 februarie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion